

SMJERNICE
ZA PRIKUPLJANJE, ODABIR, OBRADU I ODLAGANJE GRAĐE U

ZAVIČAJNOJ ZBIRCI CAPRONCENSIS

Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica

Koprivnica, 21.2.2019.
Urbroj: 257/19

Smjernice za prikupljanje, odabir, obradu i odlaganje građe u
Zavičajnoj zbirci Caproncensis Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“
Koprivnica

Urednica:
Ana Škvarić

Članovi uredništva:
Mirjana Batarilo
Ranka Janus
Petar Lukačić
Danijela Petrić
Dijana Sabolović-Krajina
Josipa Strmečki
Ljiljana Vugrinec

Koprivnica
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica
2019.

Sadržaj

1. UVOD	4
1.1. STRATEŠKE SMJERNICE	4
2. ZAVIČAJNA ZBIRKA	5
2.1. PODRUČJE ZAVIČAJNE ZBIRKE.....	5
2.2. SADRŽAJ ZAVIČAJNE ZBIRKE.....	6
3. VRSTE GRAĐE KOJA ULAZI U ZAVIČAJNU ZBIRKU	7
3.1. TISKANE PUBLIKACIJE	7
3.2. RUKOPISNA GRAĐA.....	10
3.3. POLUPUBLIKACIJE.....	10
3.4. KARTOGRAFSKA GRAĐA	11
3.5. NOTE.....	11
3.6. AUDIO, VIZUALNA I AUDIOVIZUALNA GRAĐA	11
3.7. ELEKTRONIČKA GRAĐA.....	12
3.8. PREFORMATIRANA GRAĐA.....	12
4. NABAVA GRAĐE ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU	13
5. UPUTE ZA UTVRĐIVANJE ZAVIČAJNOSTI POJEDINE PUBLIKACIJE	13
6. OBVEZNI PRIMJERAK U KNJIŽNICI I ČITAONICI „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA.....	14
7. PROMIDŽBA I POPULARIZACIJA.....	15
8. REVIDIRANJE SMJERNICA.....	15

1. UVOD

Knjižnica i čitaonica «Fran Galović» Koprivnica (dalje: Knjižnica) gradska je i županijska narodna knjižnica, čije se zadaće temelje na knjižničnim aktima.

1.1. STRATEŠKE SMJERNICE

MISIJA

„Knjižnica – najposjećenije mjesto u Gradu i Županiji za kulturu, informiranje, obrazovanje, cjeloživotno učenje i slobodno vrijeme“.

VIZIJA

„Nova knjižnična zgrada i novo bibliobusno vozilo – središta znanja, socijalne osjetljivosti i međugeneracijske solidarnosti za kvalitetniji život u Koprivnici i Koprivničko-križevačkoj županiji u 21. stoljeću“

VRIJEDNOSTI:

- usmjerenost na korisnike i njihovo zadovoljstvo knjižničnim uslugama, kao i na dobrobit zajednice u cjelini („knjižnica za sve“, „knjižnica dostupna svima“, „knjižnica kao dnevni boravak grada“, „knjižnica kao radna soba grada“);
- stručno, kompetentno i susretljivo knjižnično osoblje;
- raznolikost i kvaliteta knjižničnih usluga, građe i programa;
- partnerstva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- promicanje vrijednosti civilnoga društva i participativne demokracije.

2. ZAVIČAJNA ZBIRKA

2.1. PODRUČJE ZAVIČAJNE ZBIRKE

Pojedina zavičajna zbirka može imati **lokalni** (mjesto, grad), **subregionalni** (područje koje gravitira mjestu ili gradu) i **regionalni karakter** (šira administrativna regija).

U Knjižnici se građa za Zavičajnu zbirku prikuplja prema sva tri kriterija na sljedeći način:

ZAVIČAJNA ZBIRKA CAPRONCENSIS (CAP) obuhvaća područje:

- **grada Koprivnice**
- **okolnih općina, tzv. KOPRIVNIČKU PODRAVINU** (područje bivše koprivničke općine: Drnje, Đelekovec, Gola, Hlebine, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Legrad, Novigrad Podravski, Peteranec, Rasinja, Sokolovac)

Za Zavičajnu zbirku „Caproncensis“ prikuplja se sva dostupna građa (u skladu s ovim Smjernicama) i smješta u poseban prostor Zavičajne zbirke (na galeriji u Stručno-znanstvenom odjelu).

ŽUPANIJSKA ZBIRKA sadrži:

- **knjižničnu građu sa šireg područja Koprivničko-križevačke županije**, koje uz već navedeno koprivničko područje obuhvaća:
 - gradove Đurđevac i Križevce
 - okolne općine (područja bivših općina: Đurđevac – Ferdinandovac, Kalinovac, Kloštar Podravski, Molve, Novo Virje, Podravske Sesvete, Virje; i Križevci – Gornja Rijeka, Kalnik, Sv. Ivan Žabno, Sv. Petar Orehovec).

Knjižna građa Županijske zbirke u Knjižnici se smješta na sljedeći način:

- po 1 primjerak značajnijih monografija stručnog sadržaja smješta se u prostor Zavičajne zbirke, s predmetnom oznakom Županijska zbirka;
- ostali primjerci stručnih publikacija te književna i druga djela županijskog karaktera smještaju se u odgovarajućim odjelima – Odjelu za odrasle, Dječjem odjelu, Stručno-znanstvenom odjelu te u Bibliobusu, ovisno o sadržaju i namjeni same publikacije te broju primjeraka koji su Knjižnici na raspolaganju, a također se označavaju predmetnom oznakom Županijska zbirka;
- oznaka Županijska zbirka posebnom naljepnicom ističe se na svakoj pojedinoj fizičkoj jedinici građe i označava se predmetnom oznakom Županijska zbirka u katalogu

Računalno se tijekom inventarizacije ova građa ne vodi kao posebna podzbirka na temelju koje bi se dobili popisi te građe i statistika o godišnjoj nabavi.

NAPOMENA:

Knjižničnu građu prikupljenu sa šireg područja Koprivničko-križevačke županije temeljem propisa o obveznom županijskom primjerku Knjižnica uvrštava u fond ovisno o svojim potrebama.

2.2. SADRŽAJ ZAVIČAJNE ZBIRKE

Zavičajna zbirka „Caproncensis“ obuhvaća građu koja opisuje sva zbivanja (pojave, događaje, ponašanja i djelovanja ljudi) na određenom području te svu ostalu građu na bilo koji način vezanu uz zavičaj.

Za zavičajnu zbirku Knjižnica prikuplja:

- sve što je objavljeno (izdano) o zavičaju i njegovim značajnim ljudima;
- publikacije građana zavičaja bez obzira na mjesto izdavanja;
- publikacije objavljene na teritoriju zavičaja.

Građa zavičajne zbirke dijeli se u dvije osnovne skupine:

1. publikacije koje se svojim sadržajem odnose na zavičaj
2. publikacije koje su izdane, tiskane ili nastale u zavičaju (mjesna produkcija)

Ad 1) PUBLIKACIJE KOJE SE SVOJIM SADRŽAJEM ODOSE NA ZAVIČAJ – prikuplja se sve

Popis zavičajnih autora dostupan je online na mrežnim stranicama Knjižnice i u Metelgradu (Bibliografija Zavičajne zbirke na <https://library.foi.hr/m3/kz1.php?B=20&H=&rbr=900&G>)

- **publikacije isključivo posvećene zavičaju** (najčešće su znanstvenog ili stručnog karaktera, ali i literarne i umjetničke vrijednost);
- **publikacije koje sadrže materijale o zavičaju ili su nastale na temelju lokalnih materijala** (npr. publikacije raznih udruga, tvrtki, ustanova, političkih stranaka, publikacije lokalne uprave i sl.);
- **publikacije nastale proučavanjem zavičaja** (primjerice, diplomske i magistarske radnje te doktorske disertacije na zavičajne teme, stručni članci i sl.);
- **publikacije istaknutih pojedinaca iz zavičaja** (znanstvenika, umjetnika, kulturnih i javnih djelatnika koji su rođeni u zavičaju, jedno vrijeme živjeli u zavičaju ili nisu rođeni u zavičaju, ali su doprinijeli razvoju zavičaja);
- **publikacije o znamenitim ljudima iz zavičaja**, njihovom životu i djelovanju, pa i ako su u zavičaju samo rođeni, ili su samo jedan dio života živjeli i djelovali u zavičaju (prikupljaju se sva djela, dokumenti i podaci koji se odnose na te za zavičaj značajne ljude).

Ad 2) PUBLIKACIJE KOJE SU IZDANE, TISKANE ILI NASTALE U ZAVIČAJU

- ne moraju biti zavičajnog karaktera nego su **po izdavaču, odnosno tiskaru, vezane za zavičaj** te ulaze u zavičajnu zbirku bez obzira na njihov sadržaj;
- lokalna tiskarska djelatnost temelj je za proučavanje povijesti knjige i tiskarstva, ali i povijesti zavičaja uopće, stoga **se za zavičajnu zbirku treba prikupljati sva građa tiskana na području zavičaja do 1945. godine** (nakon toga dolazi do ekspanzije tiskarstva i nakladništva te objavljena građa više ne svjedoči i kulturi određene sredine);

Po ovom principu unutar Zavičajne zbirke definirana je zbirka nakladnika Vinka Vošickog koja je fizički odvojena na policama Zavičajne zbirke. Obraduje se računalno te u inventarizaciji ta građa dobiva još i slovnu oznaku „V“, što omogućuje ispis te zbirke i uvid u godišnju nabavu.

- **nakon 1945.** ne treba prikupljati sve što bilo tko tiska ili izda u zavičaju, **već samo značajnije publikacije, odnosno, publikacije značajnijih nakladnika** prema procjeni i dogovoru.

Po principu sakupljanja izdanja značajnijih nakladnika unutar Zavičajne zbirke prikupljaju se knjige „Šarenog dućana“ Koprivnica i označavaju posebnom naljepnicom. Računalno se ta građa još ne vodi kao posebna zbirka. Ako su autori vezani uz Koprivnicu prikupljaju se i izdanja Sveučilišta Sjever tiskana u Koprivnici i Visokog gospodarskog učilišta Križevci.

Popis nakladnika dostupan je online na mrežnim stranicama knjižnice i u Metelgradu (Bibliografija Zavičajne zbirke na <https://library.foi.hr/m3/kz1.php?B=20&H=&rbr=900&G=>).

3. VRSTE GRAĐE KOJA ULAZI U ZAVIČAJNU ZBIRKU

Zavičajna zbirka objedinjuje sve vrste knjižnične građe u svim formatima i na svim medijima. U Zavičajnu zbirku ulaze:

3.1. TISKANE PUBLIKACIJE

- a) **Monografske publikacije** Knjižnica prikuplja za Zavičajnu zbirku u najviše **2 primjerka**.

Knjige i značajniji tematski katalozi računalno se obrađuju, uvode se u zasebnu računalnu knjigu Zavičajne zbirke (inventarni brojevi dobivaju slovnu oznaku C i lokaciju C, a u rubriku zbirke Z zaštićeno) te se odlažu na police prema UDK. Signaturne naljepnice sadrže u gornjem desnom uglu ručno upisanu oznaku CAP crvenom bojom.

Za Zavičajnu zbirku u pravilu se ne prikupljaju djela kojima su prevoditelji ili urednici zavičajnici, kao niti skupne publikacije u kojima se nalaze pojedinačni članci (prilozi)

zavičajnika. Iznimno, ukoliko su u publikaciji zastupljena 3 ili više zavičajna autora, publikacija se uvrštava u zavičajnu zbirku.

b) Serijske publikacije (časopisi, novine, godišnjaci)

Knjižnica prikuplja do 3 primjerka zavičajnih serijskih publikacija: od toga se jedan do dva odlažu u Zavičajnu zbirku, a jedan primjerak se daje na korištenje u čitaonici Dječjeg odjela, odnosno Čitaonici tiska ili Čitaonici časopisa u Stručno-znanstvenom odjelu.

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja: stručnu periodiku, lokalni tjedni, mjesečni i povremeni tisak, tvornička glasila, školske listove osnovnih i srednjih škola, listove dječjih vrtića i drugih ustanova, glasila udruga i sl. nakladnika s područja grada Koprivnice i Koprivničke Podravine.

Dio zavičajne periodike je računalno obrađen i dostupan online na mrežnim stranicama knjižnice i u Metelgradu.

<http://library.foi.hr/zbirke/koprivnica/index.php?page=novine>

<http://library.foi.hr/zbirke/koprivnica/index.php?page=casopisi>

Zavičajni tisak koji se odnosi na druge dijelove Koprivničko-križevačke županije prikupljaju Gradska knjižnica Đurđevac i Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci, ovisno o tome kojoj od ovih knjižnica gravitiraju nakladnici zavičajnih serijskih publikacija.

Ako se u novinama, časopisima, godišnjacima i sl., koji ne izlaze u zavičaju, pojavljuju pojedinačni članci o zavičajnim temama/osobama, navedeni članci se kopiraju i/ili skeniraju i odlažu u hemeroteci u spremnike po abecednom redu prezimena autora ili naziva teme.

Ukoliko je pojedinačni broj nekog časopisa koji ne izlazi u zavičaju u potpunosti ili velikim dijelom posvećen zavičaju, tada se u Zavičajnu zbirku odlaže cijeli taj broj časopisa.

c) Sitni tisak

Knjižnica prikuplja za Zavičajnu zbirku tiskane dokumente koji se odnose na politički, društveni, gospodarski, kulturni i sportski život zajednice i doprinose cjelovitosti zavičajne građe: plakate, letke, brošure, programe pojedinih priredaba, pozivnice, kalendare.

Po određivanju prioriteta obrade, sva građa iz navedene kategorije računalno će se obraditi i biti dostupna online u mrežnom katalogu Knjižnice i u Metelgradu. Prioriteti u računalnoj obradi sitnog tiska određuju se na sastancima voditelja i razvojnog tima za obradu sitnog tiska.

KATALOZI

Katalozi likovnih umjetnika koji se ne obrađuju kao monografske publikacije ulažu se u registratoru, po vremenu izdanja, od najstarijih do najnovijih. Registratori se odlažu po abecedi prezimena autora odnosno po abecednom redu naziva teme. Zasad se ta građa ne inventarizira i stručno se ne obrađuje i nije moguća pretraživost u katalogu knjižnice.

PLAKATI

Knjižnica prikuplja:

- umjetničke plakate domaćih autora (koji oblikovno i sadržajno imaju umjetničku vrijednost);
- plakate kulturnih zbivanja (kao što su: Mjesec hrvatske knjige, Galovićeve jesen, plakate vezane uz hrvatsko knjižničarstvo; kulturni festivali, nastupi lokalnih KUD-ova i zavičajnih umjetnika i sl.);
- edukativne plakate (npr. na zavičajne ekološke teme, kao što su ugrožene biljne i životinjske vrste, Đurđevački pijesci i sl.);
- plakate koje su izradili knjižničari;
- posterska stručna izlaganja;
- plakate zavičajnih književnika;
- **TRAJNO SE NE ČUVAJU:** plakati utakmica, koncerata gostujućih pop pjevača, plakati za najave raznih lokalnih događanja – primjerice, vinogradarskih događanja, tečajeva joge, plesa, obavijesti o upisima u sportske klubove i sl.

Prva selekcija plakata obavlja se na Odjelu za odrasle gdje se većina plakata i prikuplja s obzirom da su ondje izloženi radi informiranja javnosti na oglasnim pločama i kod ulaza u Knjižnicu. Nakon skidanja s oglasnog prostora, odabrani plakati (prema gore navedenim kriterijima) čuvaju se do kraja mjeseca u spremištu Odjela za odrasle. Krajem svakog mjeseca knjižničari Stručno-znanstvenog odjela uzimaju plakate, ako je potrebno obavljaju dodatnu selekciju te odlažu plakate u Zavičajnu zbirku.

U ladicama za odlaganje, plakati su razvrstani tematski, prema UDK te unutar pojedine skupine po vrstama.

Plakati i pozivnice o događanjima u knjižnici od 2019. prikupljat će se u elektroničkom obliku i pohranjivati na zajedničkom mrežnom mjestu Knjižnice.

KALENDARI

Knjižnica prikuplja kalendare koji su sadržajno vezani za zavičaj ili zavičajne autore (bilo slikovno ili tekstovno); prikupljaju se i džepni kalendari, ali samo oni koje izdaju knjižnice ili zavičajni nakladnici.

Kalendari se razvrstavaju kronološki i/ili prema autorima te odlažu u ladičarku.

LETCI

Knjižnica prikuplja turističke ili informativne brošure, deplijane i sl. na zavičajne teme. Ova građa odlaže se u registratore od starijih prema novijima po vremenu izdanja, a registratori se slažu abecednim redom naziva teme.

POZIVNICE

Knjižnica prikuplja samo pozivnice za kulturna događanja, a odlažu se u registratore po datumima zbivanja unutar pojedine godine.

STRANIČNICI

Knjižnica prikuplja straničnike kreirane i tiskane u vlastitom izdanju. Straničnici se smještaju u posebnu kutiju koja se nalazi na Stručno-znanstvenom odjelu. Zasad se stručno ne obrađuju i nisu vidljivi u katalogu knjižnice.

3.2. RUKOPISNA GRAĐA

Knjižnica prikuplja građu znamenitih zavičajnika, njihovu osobnu i službenu prepisku, dnevnike i bilješke. Rukopisna građa u zavičajnoj zbirci ima svrhu dokumentirati život istaknutih pojedinaca i stoga je važan izvor za daljnja istraživanja.

Rukopisna građa Knjižnice dio je zbirke Ivana Haramije Hansa i Božene Loborec. Osim toga, Knjižnica posjeduje i nekoliko pojedinačnih rukopisa drugih istaknutih pojedinaca te rukopis značajnih vlastitih izdanja (Spomenica Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica). Rukopisna građa čuva se u spremištima knjižnice (Kampus), sefu Knjižnice, te u Službi nabave i obrade.

Rukopisi se zaprimaju samo ako su dio veće ostavštine istaknutog zavičajnika koju je knjižnica odlučila primiti, te ako se radi o rukopisima važnih publikacija u izdanju Knjižnice.

Prikupljena rukopisna građa, ovisno o starosti i vrijednosti, smješta se u spremišta i u sef Knjižnice, a stručno će se obrađivati po određivanju prioriteta obrade.

3.3. POLUPUBLIKACIJE

Polupublikacije su svi interni dokumenti koji su tiskani ili umnoženi jeftinijim tehnikama i u ograničenim količinama. Ova građa daje posebnu vrijednost zavičajnoj zbirci jer nije obuhvaćena propisom dostavljanja obaveznih primjeraka, navedenom u Zakonu o knjižnicama. Zbog toga se ova vrste građe može naći jedino u zavičajnim zbirkama ili eventualno u knjižnicama pojedinih ustanova, ukoliko one postoje.

Polupublikacije dijelimo na:

a) društveno-političke publikacije (kao što su: materijali sa sjednica, zapisnici, društveni planovi i proračuni, završni računi i sl.)

b) polupublikacije pojedinih trgovačkih društava, ustanova i gospodarskih udruženja (kao što su: katalogi, prospekti, sadržaji, programi, izvješća o radu i sl.)

NAPOMENA:

Kod odabira polupublikacija koje će se čuvati u Zavičajnoj zbirci obavlja se selekcija i uzima se u obzir samo ona građa za koju se procjeni da ima trajniju vrijednost. Ovisno o procjeni njihove relevantnosti, pojedine polupublikacije se računalno stručno obrađuju, dok se ostale popisuju, razvrstavaju po temama i/ili korporativnim autorima i odlažu u posebne spremnike i/ili u hemeroteku.

3.4. KARTOGRAFSKA GRAĐA

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja sve vrste geografskih i tematskih karata koje se odnose na zavičaj. Prikupljaju se: topografske, geološke, povijesne, hidrografske, meteorološke, zoografske, jezične, prometne i panoramske karte + planovi naselja, urbanistički planovi, tlocrti i atlasi (posebice regionalni).

Karte i kartografska građa se popisuju, tematski razvrstavaju i odlažu u ladičarku na galeriji Stručno-znanstvenog odjela.

Kartografska građa uvodi se u računalnu inventarnu knjigu karata.

3.5. NOTE

Knjižnica za Zavičajnu zbirku prikuplja note glazbenih djela tematski vezanih uz zavičaj te note najpoznatijih zavičajnih skladatelja. Note se popisuju, razvrstavaju tematski i/ili po autorima te se odlažu u ladičarku i/ili u hemeroteku.

3.6. AUDIO, VIZUALNA I AUDIOVIZUALNA GRAĐA

a) ZVUČNA GRAĐA (gramofonske ploče, audio kazete, kompaktni disk – CD, USB ili drugi mediji) može biti glazbena i govorna, a sadrži kompozicije lokalnih skladatelja i izvođača, glasove lokalnih umjetnika – pjevača, narodnu glazbu zavičaja, književna djela o zavičaju, usmenu književnost, intervju s poznatim zavičajnicima, govore istaknutih književnika, političara i sl.

b) VIZUALNA GRAĐA (grafike, crteži, portreti, reprodukcije slika, fotografije, čestitke, razglednice)

GRAFIČKE MAPE - prikupljaju se po kriteriju zavičajnog autora ili zavičajne teme, računalno se obrađuju i dobivaju slovnu oznaku GG

ČESTITKE – prikupljaju se autorske čestitke znamenitih zavičajaca i njihove reprodukcije te se ulažu u registratore po abecedi autora.

RAZGLEDNICE – prikupljaju se sve razglednice, stare i novije, koje prikazuju grad Koprivnicu te okolna mjesta. Ulažu se u namjenski album, po inv. broju, te se računalno obrađuju. Razglednice se i digitalno obrađuju. Razglednice su dostupne u digitalnom obliku na mrežnim stranicama Knjižnice i u Metelgradu na <http://library.foi.hr/zbirke/koprivnica/index.php?page=razglednice>

c) AUDIOVIZUALNA GRAĐA (video kasete i DVD) obuhvaća dokumentarne filmove o zavičaju i njegovim ljudima, pojedine TV emisije, video zapise značajnijih kulturnih i drugih događanja i sl.

Zvučna, vizualna i audiovizualna građa iz komercijalnih naklada, odnosno autorskih naklada i serija, razvrstava se prema UDK i računalno inventarizira i stručno obrađuje. Dokumentarni materijali (interne, amaterske i sl. snimke) razvrstavaju se po abecedi, popisuju te odlažu u ladičarku na galeriji Stručno-znanstvenog odjela.

U budućnosti će se formirati zavičajni digitalni arhiv weba.

3.7. ELEKTRONIČKA GRAĐA

Raznovrsni sadržaji koji ulaze u Zavičajnu zbirku mogu biti pohranjeni i u elektroničkom obliku. Elektronička građa namijenjena je uporabi pomoću računala. To su razni formati optičkih diskova (mjesno dostupna građa na CD-u ili interaktivnom kompaktnom disku, na CD-ROM-u ili kompaktnom disku s iščitanom memorijom, foto CD-u ili foto kompaktnom disku, USB-u ili drugom mediju te daljinski dostupna građa). Daljinski dostupna građa bit će računalo obrađena po izradi novog modula u programu Metel.

Zavičajna građa na CD-ima računalno se obrađuje i vodi u računalnim knjigama inventara CD-a, obavezno dobiva tijekom inventarizacije slovnu oznaku C u rubriku lokacije, a u rubriku zbirke upisuje se Z (zaštićeno). Građa na CD-ROM-ovima računalno se obrađuje i inventarizira u zajedničke knjige inventara CD-ROM-ova, dobiva slovnu oznaku C lokacije i u rubriku zbirke Z (zaštićeno).

Signaturne naljepnice u desnom uglu sadrže ručno upisanu oznaku CAP crvenom bojom.

3.8. PREFORMATIRANA GRAĐA

Preformatirana građa nastaje kad se određeni sadržaj prenosi s jednog formata na drugi. Tri su glavna postupka preformatiranja građe: fotokopiranje, mikrofilmiranje i digitaliziranje. Više je razloga za prikupljanje, odnosno izradu fotokopija, mikrofilmova i digitalnih oblika u zavičajnoj zbirci:

- nemogućnost nabave originalnog primjerka građe važne za Zavičajnu zbirku;
- smanjenje mehaničkog oštećivanja izvornika prilikom korištenja, tj. njegova zaštita;
- poboljšanje dostupnosti, kako bi se mikrofilmske kopije i digitalizirani mediji mogli distribuirati izvan knjižnice, uz mogućnost istovremenog pristupa za veći broj korisnika.

Knjižnica posjeduje digitalizirane video filmove koji su pohranjeni na vanjski tvrdi disk i smješteni na Stručno-znanstvenom odjelu. Zasad se ta građa stručno ne obrađuje.

4. NABAVA GRAĐE ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU

Zavičajna zbirka nastoji prikupiti svu postojeću zavičajnu građu bez obzira jesu li to knjige, serijske publikacije, zemljopisne karte, prospekti, planovi grada, note, CD-i itd. Prikupljanje i popunjavanje fonda Zavičajne zbirke trajna je zadaća Knjižnice.

U popunjavanju Zavičajne zbirke postoje dva tijeka nabave – **tekući** i **retrospektivni**.

Za **tekuću nabavu** veliku vrijednost ima obvezni primjerak koji je propisan Zakonom o knjižnicama (Narodne novine, br. 105/97, čl. 37, čl. 38, čl. 39). Tekućom nabavom pribavlja se nova građa i tekuća nabava se provodi redovito i sustavno, u skladu s ovim Smjernicama.

Retrospektivna nabava ovisi o ponudi građe na tržištu i odvija se u suradnji s antikvarijatima, institucijama i pojedincima.

Načini nabave građe za Zavičajnu zbirku su uobičajeni: kupnja i dar. **Nabavlja se po 1 primjerak, iznimno 2 primjerka građe.**

a) **KUPNJA** – uz redovito praćenje tiskarske i nakladničke produkcije, pregledavanje oglednih primjeraka te uz konzultacije voditelja nabave i informatora za pojedinu struku i/ili odjel.

Kupnjom se nabavlja i tekuća i retrospektivna građa, a pri tom se koriste i razne mogućnosti oglašavanja u lokalnoj zajednici i među korisnicima (putem lokalnog tiska, mrežnih stranica itd.);

b) **DAR** - kao oblik popunjavanja zavičajnog fonda od velikog je značenja kako za tekuću, tako i za retrospektivnu nabavu. Posebno mogu biti vrijedni darovi pojedinaca, ustanova, udruga i organizacija.

Kod primanja darova za Zavičajnu zbirku posebna se pozornost posvećuje odabiru građe, kako se u zbirku ne bi unosila nepotrebna građa, u kojoj je ponavljanje istih činjenica i podataka o zavičaju suvišno opterećenje fonda.

5. UPUTE ZA UTVRĐIVANJE ZAVIČAJNOSTI POJEDINE PUBLIKACIJE

Kod odabira građe za Zavičajnu zbirku obavezno je:

- provjeriti osnovne podatke – predgovor, pogovor, bilješku o piscu;
- u kazalu provjeriti sadrži li publikacija zavičajne teme, napise o pojedincima vezanim uz zavičaj ili priloge autora zavičajnika (čest slučaj u zbornicima)

Kriteriji za uvrštavanje pojedinog autora u zavičajne autore:

- rođen u zavičaju te živio i/ili radio, odnosno školovao se u zavičaju kroz određeno razdoblje
- izuzetno, pojedini autor iako nije rođen niti živio na užem području zavičaja, navedenom kao okvir za Zavičajnu zbirku CAP, ipak može ući u Zbirku Caproncensis ako je svojim djelom vezan za zavičaj, a značaj njegovog djela nadilazi lokalne okvire i predstavlja baštinu zavičaja.

Kriterij za odabir nakladnika čija će izdanja ulaziti u Zavičajnu zbirku:

- nakladnik s područja zavičaja
- kulturna ili stručna vrijednost njegovih izdanja
- značaj nakladničke produkcije i djelovanja prelaze lokalne okvire

6. OBVEZNI PRIMJERAK U KNJIŽNICI I ČITAONICI „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA

Kao županijska matična knjižnica, nadležna za brigu o stanju i razvoju knjižnične djelatnosti na području Koprivničko-križevačke županije, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica matična je knjižnica kojoj nakladnici i tiskari s područja Koprivničko-križevačke županije prema zakonskoj obvezi trebaju dostavljati po jedan primjerak svojih izdanja, radi formiranja zavičajne zbirke.

Prema odredbama članaka 37. i 38. Zakona o knjižnicama (NN 105/97) svaki nakladnik dužan je u roku od 30 dana po završetku tiskanja, umnažanja ili proizvodnje (besplatno) dostaviti po jedan primjerak tiskane i druge knjižnične građe matičnoj knjižnici na području županije na kojoj je njegovo sjedište radi stvaranja zavičajne zbirke. (Nakladnikom se smatra pravna ili fizička osoba koja izdaje ili proizvodi građu specificiranu u članku 38. Zakona o knjižnicama, bez obzira je li namijenjena prodaji ili besplatnom raspačavanju.)

Tiskar s područja jedne županije koji tiska za nakladnika iz druge županije dužan je u istom roku i pod istim uvjetima jedan primjerak građe dostaviti matičnoj knjižnici na području županije na kojoj je njegovo sjedište.

Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ kao obavezni primjerak prikuplja sljedeću građu:

TISKOVINE:

- knjige i brošure
- časopise i novine
- zemljopisne i druge karte
- kalendare (autorske, umjetničke i sa zavičajnom tematikom)
- kataloge, programe i pozivnice kulturnih programa (npr. za izložbe, koncerte zavičajnih stvaratelja i sl.)
- plakate (kulturnih programa u kojima sudjeluju zavičajni stvaratelji te plakate značajnijih manifestacija)
- turističke prospekte
- razglednice

ELEKTRONIČKE PUBLIKACIJE:

- kompaktni diskovi (CD-i i CD-ROM-ovi) – glazbenog i dokumentarnog sadržaja
- DVD-i sa zavičajnom tematikom
- poveznice na obrađene zavičajne publikacije dostupne online (npr. adrese web stranica, linkove za *online* časopise i sl.)

7. PROMIDŽBA I POPULARIZACIJA

Informacije o građi Zavičajne zbirke dijelom su dostupne *online* preko računalnog kataloga na web stranici Knjižnice <https://library.foi.hr/m3/kz1.php?B=20&H=&rbr=900&G=> (Bibliografija Zavičajne zbirke), te u Metelgradu <http://library.foi.hr/zbirke/koprivnica/index.php>

Zavičajna zbirka popularizira se i putem javnih medija, putem web stranica kao i na društvenim mrežama Knjižnice. Zbirka se redovito predstavlja i u izložbenim prostorima u izlozima Knjižnice.

8. REVIDIRANJE SMJERNICA

Ove Smjernice revidiraju se svake dvije godine, po potrebi i ranije.

Literatura:

Vuković-Mottl, S.; Posarić, Đ.; Gatalica, T.; Radovanlija Mileusnić, S.; Udovičić, V.; Kalanj Butković, B. Preporuke za ustroj zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama i drugim knjižnicama (ustanovama) koje prikupljaju knjižničnu zavičajnu građu. Dostupno na <http://www.hkdrustvo.hr/clanovi/Preporuke.pdf>

Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ve smjernice za razvoj službi i usluga / priredila radna skupina Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Philipom Gillom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2003.

Zakon o knjižnicama. // Narodne novine 105(1997), 5(1998), 69(2009), Ispravak, 104(2000). [citirano: 2019-02-18]. Dostupno na: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/267274.html>

Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine 58(1999). [citirano 2019-02-18]. Dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html

Pravilnik o zaštiti knjižnične građe. // Narodne novine 52(2005). [citirano 2019-02-18]. Dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_04_52_1001.html

Smjernice za prikupljanje, odabir, obradu i odlaganje građe u Zavičajnoj zbirci Caproncensis Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica prihvaćene su na 2. sjednici Stručnog vijeća Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica, održanoj 21. veljače 2019.

Predsjednica Stručnog vijeća:
dr. sc. Dijana Sabolović-Krajina,
knjižničarska savjetnica